

Metodické doporučení k přijímání účastníků do vybraných studií akreditovaných v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Úvod

Profese pedagogického pracovníka je v České republice regulovaným povoláním. To znamená, že pro výkon takového povolání nebo činnosti jsou právními předpisy předepsány požadavky, bez jejichž splnění nemůže osoba toto povolání či činnost vykonávat (kvalifikační požadavky, případně bezúhonnost, zdravotní způsobilost, znalost českého jazyka a další).

Předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků stanoví zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o pedagogických pracovnících“ nebo „ZPP“). Mimo obecných požadavků na pedagogické pracovníky pak zejména stanoví způsoby získání odborné kvalifikace u jednotlivých kategorií pedagogických pracovníků.

Odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka lze zpravidla získat studiem příslušného oboru vzdělávání na střední či vyšší odborné škole nebo studijního programu na vysoké škole. V určité míře však mají možnost získat příslušnou kvalifikaci i absolventi nepedagogických oborů za předpokladu absolvování konkrétního studia v rámci systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

V žádosti o akreditaci vzdělávacího programu vzdělávací instituce definují cílovou skupinu, pro kterou je příslušný vzdělávací program určen. V kvalifikačních programech má být tato cílová skupina specifikována tím způsobem, aby účastníci splňovali požadavky zákona o pedagogických pracovnících a absolvováním programu příslušnou odbornou kvalifikaci získali.

Vzhledem k tomu, že vzdělávací instituce je povinna uskutečňovat vzdělávací program v souladu s rozhodnutím o akreditaci, je nezbytné, aby realizátor ověřoval splnění kvalifikačních předpokladů, včetně zájemců o studium, kteří získali předchozí vzdělání na zahraničních školách, a to ještě před přijetím uchazeče do studia tak, aby získání kvalifikace bylo postaveno najisto.

Pro větší přehlednost níže uvádíme podrobnější informace k přijímání do vybraných druhů studií akreditovaných v systému DVPP.

Jak postupovat při přijímání do vybraných akreditovaných programů?

V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zmiňujeme dvě odlišnosti v přijímání studentů do programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s ohledem na povahu studia (*do výčtu konkrétních druhů studií jsou zahrnuta pouze ta, která v praxi činí nejvíce obtíž*).

- 1) Kvalifikační studia
- 2) Studia k rozšíření odborné kvalifikace

Ad 1) Kvalifikační studia

➤ Studium pedagogiky pro učitele 2.st. ZŠ a učitele SŠ

- Uvedené studium je primárně určeno pro absolventy magisterských studijních programů, kteří tímto studiem získají kvalifikaci učitele 2.st. ZŠ a SŠ pro předměty odpovídající charakteru magisterského studia.
- Zároveň lze do tohoto studia pedagogiky přijmout i studenty studijních programů vysoké školy. V případě nedokončení vysokoškolského vzdělání tito účastníci jako absolventi středního vzdělání s maturitní zkouškou absolvováním uvedeného studia získají kvalifikaci vychovatele, pedagoga volného času, asistenta pedagoga a zároveň také kvalifikaci učitele praktického vyučování, odborného výcviku pro předměty, které svým zaměřením odpovídají charakteru absolvovaného předchozího vzdělání. V případě úspěšného dokončení magisterského studijního programu pak účastník získá odbornou kvalifikaci učitele 2. stupně základní školy či střední školy, a to k výuce předmětů, které svým charakterem odpovídají zaměření tohoto studia.
- Vzhledem k tomu, že mezi kompetence, na jejichž dosažení studium cílí, je i kompetence zaměřená na vyučované obory a jejich didaktické zprostředkování žákům, která vychází z porozumění účastníka vyučovanému oboru, je nezbytné zajistit vzdělání účastníka v odpovídající oborové didaktice. Tato oborová didaktika musí korespondovat či vykazovat blízkou příbuznost s oborem, jenž účastník vystudoval nebo studuje ve studijním programu vysoké školy. Doporučujeme, aby před přijetím do studia absolvovali studenti studijních programů vysoké školy oborovou přípravu v takovém rozsahu, který umožňuje úspěšné zvládnutí částí vzdělávacího programu zaměřené na oborovou didaktiku. Absolvování konkrétní oborové didaktiky nezakládá automaticky způsobilost k výuce daného předmětu a rozhodnutí o tom, které předměty bude takto kvalifikovaný učitel na konkrétní škole vyučovat, vždy náleží řediteli školy.

Ad 2) Studia k rozšíření odborné kvalifikace

- Studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na přípravu učitelů mateřské školy
- Studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na přípravu učitelů 1.st. ZŠ
- Studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na přípravu učitelů + stupeň / druh školy (mateřské školy, 1. stupně ZŠ, 2. stupně ZŠ a SŠ)
- Studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na výuku + název konkrétního předmětu např. Matematika
- Studium k rozšíření odborné kvalifikace vykonávat speciálněpedagogickou, výchovnou a vzdělávací činnost ve školách a třídách zřízených pro děti, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami
- Studium k rozšíření odborné kvalifikace k získání odborné kvalifikace speciálního pedagoga

Obecné informace k přijímání do studia k rozšíření odborné kvalifikace:

- Jedná se o rozšiřující studium, kterým si kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci mohou rozšířit svou kvalifikaci na jiný stupeň nebo druh školy či školské zařízení (v případě speciálního pedagoga).
- Povinností poskytovatele je před přijetím do rozšiřujícího studia ověřit, zda pedagogický pracovník splňuje vstupní požadavky pro přijetí do tohoto studia, a absolvováním studia požadovanou kvalifikaci získá. Jedná se o povinnost uskutečňovat vzdělávací program v souladu s rozhodnutím o akreditaci.
- V případě, že uchazeč v době přijímání do rozšiřujícího programu aktuálně studuje bakalářský / magisterský studijní program, na jehož základě splní vstupní předpoklady pro přijetí do studia k rozšíření odborné kvalifikace, přijetí je možné, avšak **do data zahájení výuky je povinen předložit doklad o absolvování požadovaného studia** a splnit tak vstupní předpoklady, aby na základě absolvovaného studia mohl získat odbornou kvalifikaci v souladu se ZPP.
- Pokud uchazeč studuje zároveň kvalifikační studium pedagogiky pro učitele 2. st. ZŠ a SŠ a zároveň studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřené na výuku dalšího předmětu, je třeba, aby vysoká škola nejprve vyžadovala úspěšné ukončení kvalifikačního studia pedagogiky pro učitele 2.st. ZŠ a SŠ, a to před umožněním vykonat závěrečné zkoušky ve studiu další aprobace.
- **Absolventi jiných programů než těch, jež zákon pedagogických pracovních pro příslušný typ studia konkretizuje, kvalifikaci získat nemohou**, i kdyby rozšiřující studium absolvovali, neboť zákon o pedagogických pracovních tuto možnost nepřipouští. Zároveň nepřipouští možnost výjimky z požadavku odborné kvalifikace pro přijetí do toho studia.

Koho lze přijmout do konkrétního druhu rozšiřujícího studia?

1) Přijetí do **Studia k rozšíření odborné kvalifikace zaměřeného na přípravu učitelů mateřské školy** dle § 6 odst. 1 písm. b) ZPP

Novela zákona o pedagogických pracovních účinná od 1.9.2023 přináší změnu názvu studia, kterým lze získat kvalifikaci učitele mateřské školy.

Zákon o pedagogických pracovních v § 6 odst. 1 písm. b) stanoví, kteří absolventi studijních programů v oblasti pedagogických věd získají kvalifikaci učitele mateřské školy **studium k rozšíření odborné kvalifikace zaměřeným na přípravu učitelů mateřské školy**. Jedná se o absolventy studijních programů v oblasti pedagogických věd zaměřených na Vychovatelství, Pedagogiku volného času, Učitelství pro 1.stupeň ZŠ, studijní obor Pedagogika a rovněž dle § 6 odst. 1 písm. c) absolventi studia na VOŠ v oboru zaměřeném na přípravu vychovatelů.

ANO, lze přijmout absolventy:

- bc. / NMgr. studijní program Vychovatelství (Vychovatelství se spec. pedagogikou)
- bc. / NMgr. Studijní program Pedagogika volného času (bez dalšího), Řízení volnočasových aktivit
- Učitelství pro 1. stupeň ZŠ (Mgr.)

- Pedagogika (program Pedagogika + obor Pedagogika)
- VOŠ Vychovatelství

NE, nelze přijmout absolventy některých studijních programů (níže je uveden demonstrativní výčet nejčastější studijních oborů s pedagogickým zaměřením, jejichž absolvování neumožňuje vstup do tohoto rozšiřujícího studia):

- studijní program Pedagogika – studijní obor Andragogika,
- studijní program Pedagogika – studijní obor Pedagogika – veřejná správa, Pedagogika – sociální činnost
- Sociální pedagogika (bc. i NMgr.)
- Rekreatologie (+ Rekreatologie – Pedagogika volného času)
- Rehabilitační péče o postižené děti, dospělé a staré osoby
- bakalářské studijní programy (studijní obory) se zaměřením na vzdělávání (např. Český jazyk se zaměřením na vzdělávání)
- navazující magisterské studijní programy (studijní obory) zaměřené na přípravu učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů pro 2.st ZŠ nebo SŠ (např. Učitelství českého jazyka pro 2.st. ZŠ a SŠ).
- střední vzdělání – jakýkoliv obor (bez ohledu na pedagogické zaměření)
- VOŠ kromě oboru zaměřeného na přípravu vychovatelů

2) Přijetí do Studia k rozšíření odborné kvalifikace zaměřeného na přípravu učitelů 1.st. ZŠ dle § 7 odst. 1 písm. b), c) ZPP, § 7 odst. 2 písm. b) ZPP

Zákon o pedagogických pracovnících v § 7 stanoví, kteří absolventi studijních programů v oblasti pedagogických věd získají kvalifikaci učitele prvního stupně základní školy studiem k rozšíření odborné kvalifikace zaměřeném na přípravu učitelů 1.st. ZŠ – jedná se o absolventy magisterských studijních programů v oblasti pedagogických věd zaměřených na přípravu učitelů mateřské školy, vychovatelství, pedagogiku volného času, studijního oboru Pedagogika. Do studia mohou být dále přijati absolventi magisterských studijních programů v oblasti pedagogických věd zaměřených na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů 2. stupně základní školy, přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů 2. stupně základní školy a střední školy, přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy a také absolventy studijního programu zaměřeného na speciální pedagogiku. (Nově lze do tohoto studia přijmout absolventy magisterských studijních programů Speciální pedagogika – poradenství, Speciálně-pedagogická andragogika, Speciální pedagogika rehabilitační činnosti a management speciálních zařízení, Logopedie).

ANO, lze přijmout absolventy magisterských programů:

- Vychovatelství (Vychovatelství se speciální pedagogikou, Vychovatelství pro ŠMVZP)
- Pedagogika volného času (Řízení volnočasových aktivit)
- Pedagogika předškolního věku
- Pedagogika (Program + obor)
- Učitelství všeobecně-vzdělávacích předmětů 2.st. ZŠ a všeobecně-vzdělávacích předmětů SŠ (Učitelství českého jazyka pro 2.st. ZŠ + Učitelství matematiky pro 2.st. ZŠ, Učitelství dějepisu pro SŠ + Učitelství českého jazyka pro SŠ, Aplikovaná tělesná výchova – jde o obor zaměřený na přípravu učitelů TV, Učitelství náboženství a etiky (jen v kombinaci s etikou)

- studijní programy zaměřené na speciální pedagogiku (Speciální pedagogika – poradenství, Speciálně-pedagogická andragogika, Speciální pedagogika rehabilitační činnosti a management speciálních zařízení, Logopedie)

NE, nelze přijmout absolventy některých studijních programů (níže je uveden demonstrativní výčet nejčastější studijních oborů s pedagogickým zaměřením, jejichž absolvování neumožňuje vstup do tohoto rozšiřujícího studia):

- magisterské studijní programy neučitelského zaměření a doplňující pedagogické studium (v rozsahu min. 250 hodin)
- magisterské studijní programy neučitelského zaměření a 120hodinové studium pedagogiky pro učitele odborných předmětů, praktického vyučování a odborného výcviku
- studijní program Pedagogika – studijní obor Andragogika,
- studijní program Pedagogika – studijní obor Pedagogika – veř. správa (Pedagogika-soc. činnost)
- studijní obor **Sociální pedagogika** (velké množství dotazů)
- studijní obor Učitelství odborných předmětů pro střední školy (nelze přijmout, doporučujeme studia další aprobace pro 2.st. ZŠ a SŠ)
- studijní obor Psychologie
- Rekreatologie (+ Rekreatologie – Pedagogika volného času)
- Rehabilitační péče o postižené děti, dospělé a staré osoby
- bakalářské studijní programy (studijní obory) se zaměřením na vzdělávání (např. Český jazyk se zaměřením na vzdělávání)
- program Aplikované pohybové aktivity (APA)
- Učitelství náboženství (samotné, nejde o učitelství všeobecně-vzdělávacího předmětu),

3) Podmínky pro přijetí do **Studia k rozšíření odborné kvalifikace k získání kvalifikace speciálního pedagoga** dle § 18 písm. b), c) ZPP

Zákon o pedagogických pracovnících v § 18 ZPP stanoví, kteří absolventi magisterských studijních programů v oblasti pedagogických věd získají kvalifikaci speciálního pedagoga **studiem k rozšíření odborné kvalifikace k získání kvalifikace speciálního pedagoga**. Jedná se o absolventy magisterských studijních programů v oblasti pedagogických věd zaměřených na pedagogiku předškolního věku, přípravu učitelů základní školy, přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy, Vychovatelství a rovněž dle § 6 odst. 1 písm. c) absolventi v programu (+ oboru) Pedagogika.

ANO, lze přijmout absolventy:

- magisterský studijní program zaměřený na pedagogiku předškolního věku
- magisterský studijní program zaměřený na přípravu učitelů základní školy (Učitelství pro 1. stupeň ZŠ, Učitelství pro 2.st. ZŠ)
- magisterský studijní program zaměřený na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy (Učitelství matematiky pro SŠ)
- magisterský studijní program Vychovatelství
- magisterský obor Pedagogika (program Pedagogika + obor Pedagogika)

NE, nelze přijmout absolventy některých studijních programů (níže je uveden demonstrativní výčet nejčastější studijních oborů s pedagogickým zaměřením, jejichž absolvování neumožňuje vstup do tohoto rozšiřujícího studia):

- magisterské studijní programy neučitelského zaměření a doplňující pedagogické studium (v rozsahu min. 250 hodin nebo min. 300hodinového studia pedagogiky pro učitele 2.st. ZŠ a SŠ)
- magisterské studijní programy neučitelského zaměření a min. 120hodinové studium pedagogiky pro učitele odborných předmětů, praktického vyučování a odborného výcviku
- magisterský studijní program Pedagogika – studijní obor Andragogika,
- magisterský studijní program Pedagogika – studijní obor Pedagogika – veřejná správa, Pedagogika – sociální činnost
- magisterský studijní obor **Sociální pedagogika** (velké množství dotazů)
- magisterský studijní obor Učitelství odborných předmětů pro střední školy (nelze přijmout, doporučujeme studia další aprobace pro 2.st. ZŠ a SŠ)
- magisterský studijní obor Psychologie,
- Rekreologie (+ Rekreologie – Pedagogika volného času)
- Rehabilitační péče o postižené děti, dospělé a staré osoby
- bakalářské studijní programy (studijní obory) se zaměřením na vzdělávání (např. Český jazyk se zaměřením na vzdělávání)
- magisterský studijní program Aplikované pohybové aktivity (APA)
- Učitelství náboženství (samotné, nejde o učitelství všeobecně-vzdělávacího předmětu).

Jak postupovat, absolvoval-li zájemce o studium vzdělání v zahraničí?

a) Studium k získání odborné kvalifikace (viz kvalifikační studia bod 1 výše) – zájemce o studium předloží doklad osvědčující dosažené vzdělání vyžadované pro daný program zákonem o pedagogických pracovnících. Poskytovatel akreditovaného programu ověří splnění podmínek stanovených zákonem a akreditací k přijetí uchazeče do příslušného programu. V případě pochybností o splnění podmínek zákona (např. dosažená úroveň vzdělání není zřejmá z předloženého dokladu, není možné dohledat příslušnou instituci, která doklad vydala apod.) je možné se u absolventů vysokých škol obrátit na odbor vysokých škol Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (posta@msmt.cz) s žádostí o informaci ohledně dosažené úrovně zahraničního vzdělání nebo ověření zahraniční instituce poskytující vysokoškolské vzdělání; v případě přetrvávajících pochybností si může od uchazeče vyžádat osvědčení o uznání vysokoškolského vzdělání (tzv. nostrifikaci). V případě pochybností o splnění předpokladu dosaženého základního, středního či vyššího odborného vzdělání je příslušným pro vydání dokladu o obecném uznání rovnocennosti nebo platnosti zahraničního dokladu o dosažení stupně vzdělání v České republice příslušný krajský úřad.

b) Studium k rozšíření odborné kvalifikace (viz bod 2 výše)

Rozlišujeme dvě kategorie pracovníků, kteří získali vzdělání v zahraničí:

- **Pracovníci s kvalifikací získanou v zemích Evropské unie**

Jestliže se jedná o pracovníky, kteří absolvovali studium na zahraniční vysoké škole **v rámci EU (po 1.5.2004)**, kvalifikaci pedagogického pracovníka získají až na základě **rozhodnutí o uznání odborné kvalifikace**. (Před tímto datem se postupovalo podle mezinárodních smluv mezi státy, od data vstupu ČR do EU se postupuje dle zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace). Dle tohoto předpisu absolventi pedagogických studijních programů, které absolvovali v některé ze zemí EU, musejí požádat o uznání odborné kvalifikace MŠMT. Kvalifikaci k výkonu regulovaného povolání získají až ve spojení s rozhodnutím MŠMT o uznání odborné kvalifikace).

Rozhodnutí o uznání odborné kvalifikace vydává MŠMT na základě proběhlého řízení o uznání odborné kvalifikace. Podrobnosti o řízení jsou uvedeny na webu MŠMT: <https://msmt.gov.cz/vzdelavani/uznavani-odborne-kvalifikace-pedagogickeho-pracovnika>

Jelikož studia k rozšíření odborné kvalifikace jsou studii, která rozšiřují stávající odbornou kvalifikaci, před přijetím do studia **je nutné ověřovat, zda** absolvent zahraničního vzdělání s pedagogickým zaměřením **má již uznanou kvalifikaci** (tj. může doložit rozhodnutí o uznání odborné kvalifikace vydané MŠMT, v němž bude uvedené, jaká kvalifikace mu byla uznána).

Např. absolvent studijního programu s pedagogickým zaměřením vysoké školy v Polské republice před přijetím do studia k rozšíření odborné kvalifikace zaměřeného na přípravu speciálních pedagogů musí předložit rozhodnutí MŠMT, kterým mu byla uznána kvalifikace učitele 1.st. ZŠ.

V tomto případě **existuje výjimka**, která byla vyjednána s vysokými školami v průběhu roku 2023. Jedná se o studium na **Dolnoslezské vysoké škole v Polské republice – obor Speciální pedagogika pro děti, žáky a studenty se spec. vzdělávacími potřebami, předškolní pedagogika a pedagogika 1.stupně. Pouze absolventi tohoto studia II. stupně na Dolnoslezské vysoké školy mohou být přijati do příslušného studia k rozšíření odborné kvalifikace a po absolvování studia získají kvalifikaci učitele 1.st. ZŠ / Speciálního pedagoga, jedná se však pouze o výjimku pro absolventy uvedeného studijního programu.**

- **Pracovníci ze třetích zemí**

V tomto případě je nezbytné, aby uchazeč předložil rozhodnutí, jímž mu bylo nostrifikováno vzdělání v příslušném typu studijního programu oblasti vzdělávání, který odpovídá jednomu z uvedených studijních programů. Nostrifikaci provádí veřejné vysoké školy uskutečňující obsahově obdobný studijní program.

Na ukrajinské **diplomy vydané v období od 6. června 1972 do 27. února 2000 včetně** se vztahuje „*Protokol o rovnocennosti dokumentů o vzdělání, vědeckých hodnostech a titulech, které jsou vydávány nebo udělovány v Československé socialistické republice a ve Svazu sovětských socialistických republik*“ (podepsaný dne 6. června 1972 v Praze, publikovaný v českém jazyce pod [č. 123/1973 Sb.](#)). Tyto doklady se nemusejí nostrifikovat. Protokol se plně aplikuje na **diplomy vydané výhradně v období od 6. června 1972 do 27. února 2000 včetně** a tyto diplomy **jsou automaticky bez řízení o nostrifikaci rovnocenné s diplomy českými**.

Jedná se však o komplikovanou záležitost, proto doporučujeme věc konzultovat s MŠMT.

Kontakt: posta@msmt.cz, ilona.jedlickova@msmt.cz, matej.zyka@msmt.cz